

[Lannung.]

dende, at det fortsat ikke tror, at rigsretten er det rigtige forum. Jeg tror, Sorø Amtstidende har ret.

Det radikale venstre kan se helt fordomsfrit og ganske lidenskabsløst på de foreliggende spørgsmål. Det er så meget lettere, som der her er tale om forhold, der ligger forud for dannelsen af den regering, hvori vi er deltagere. Med så meget større upartiskhed kan jeg sige, at det ikke tiltaler os at rejse rigsretssag på det foreliggende grundlag. Vi må gå ud fra, at der ikke for nogen kan være spørgsmål om politiske manøvrer el. lign. i en sag med så dybt alvorlig baggrund. Som sagen ligger for os, må vi gå ud fra, at den ikke bør gøres til et partispørgsmål, og at ingen i det høje ting vil eller bør føle sig bundet af partihensyn, men at standpunkt vil blive taget af den enkelte ud fra et personligt skøn over alle foreliggende omstændigheder. Vi vil se på det med den største beklagelse, hvis noget parti vil gøre dette til en partisag og af den grund stemme en bloc.

I mit parti vil stillingen vel være den, at der, hvis det i sidste instans, hvad jeg ikke håber, skulle komme til afstemning om rigsretstiltale, ud fra personligt skøn vil vise sig forskellige standpunkter. Enkelte vil vel stemme mod rigsretstiltale, andre vil vel undlade at stemme eller stemme for ud fra den betragtning, at det ikke skal kunne siges, at noget søges holdt skjult og for at hindre mytedannelse af den ene eller den anden art.

Det er den enstemmige opfattelse i mit parti, at denne sag egner sig i sjælden grad til udvalgsbehandling, til drøftelse i et udvalg med lidenskabsløs og saglig atmosfære uden facade udadtil. Her er et tilfælde, hvor en udvalgsbehandling er særlig ønskelig og særlig påkrævet. Man må her kunne gå ind i en nærmere, forhåbentlig frugtbar drøftelse af de foreliggende problemer og de muligheder, der måtte frembyde sig for en løsning, der kan accepteres af det alt overvejende flertal af det høje tings medlemmer.

Lad mig slutte med som min personlige konklusion, at hvad der er grundlag for og hvad der i det hele vil være det bedste i denne sag, er, at folkettinget samles om at vedtage en beklagelse på linje med dom-

merudvalgets udtalelse. Det vil både sagligt og politisk være den bedste og den værdigste udgang af denne sag.

Niels Andersen: Den egentlige anledning til denne debat er motorskibet „Hans Hedtoft“s forlis den 30. januar 1959. I den anledning blev spørgsmålet rejst om forsvarligheden af vintersejlad på Grønland, og det blev herunder fremdraget, at besejling af Grønland i vintermånederne allerede tidligere, i 1957, havde været genstand for kritik. Det var nu afdøde folketingsmand Augo Lynge, der i folketinget stillede et spørgsmål til daværende minister for Grønland Johannes Kjærboel vedrørende forsvarligheden af at opretholde vintersejlad på Grønland med fuldt passagertal.

Når man i dag læser det spørgsmål, der dengang blev rettet til Grønlandsministeren, og de udtalelser, der blev fremsat i forbindelse dermed, må man erkende, at en mere præcis beskrivelse af det senere hændelsesforløb næppe nogen sinde er fremkommet. Augo Lynge sagde bl. a. i henhold til Folketingstidende 1957 sp. 3082:

„Det er sket for Grønlandsskibene, at de er løbet på et skær eller et isfjeld om sommeren i det farlige farvand. Endnu er dette ikke sket om vinteren, men hvis det sker, er der ikke meget håb om redning for passagererne. Kulden er så stærk og overisningsfaren så stor, at der ingen redning er at håbe på, selv ikke hvis det er magsvejr, hvad der i øvrigt er meget sjældent om vinteren.“

Augo Lynge sluttede sine udtalelser med følgende:

„På den ene side er det af hensyn til Grønlands eksport nødvendigt at sejle, og på den anden side er de faktiske risici så store, at det må overvejes, om man ikke burde gøre en pause i hvert fald i passagertrafikken i den strengeste vintertid, i januar-februar, eller sejle med indskrænket passagerantal, samtidig med at man så vidt muligt iagttager sådanne sikkerhedsforanstaltninger som at vælge en anden, sydligere rute til Grønland, samt at indføre mulige sikkerhedsforanstaltninger imod overisningsfaren.“

Hvad svarede den daværende Grønlandsminister på disse spørgsmål? Johs. Kjærboel svarede bl. a.: